

Regeneratieve Landbouw

In deze leaflet staat een project over Regeneratieve Landbouw centraal. We leggen uit wat Regeneratieve Landbouw is en hoe boeren mee kunnen doen aan het project.

Deze leaflet is gemaakt door een projectteam dat zich richt op de samenstelling, coördinatie en begeleiding van een netwerk van boeren.

Het Project

Een meerjarig samenwerkingsverband van kennisinstellingen en landbouwcoöperaties werkt aan een grootschalig onderzoek om antwoord te geven op de vraag: hoe kan het landbouwsysteem in Nederland regeneratief worden?

De projectpartners in dit project onderzoeken allereerst in hoeverre huidige landbouwpraktijken regeneratief zijn. Ook zoeken we antwoord op de vragen wat regeneratief nu precies is/zou kunnen zijn en als je dat weet: welke reis je dan af te leggen hebt om daar te komen. Een onderdeel daarvan is hoe je de volgende stappen gaat zetten, met aandacht voor de randvoorwaarden daarvoor, de middelen die je kunt je benutten en de vraag waar moet wat veranderen.

Door wetenschap en praktijk met elkaar te verbinden proberen we nieuwe inzichten te krijgen over de mogelijkheden en resultaten van bestaande en wellicht nieuwe regeneratieve praktijken en systemen. Daarmee willen we bijdragen aan een gewaardeerd landbouw- en voedselsysteem met positieve resultaten voor boer, natuur, consument en samenleving.

Regeneratieve Landbouw is een verzamelnaam van landbouwpraktijken die niet alleen de negatieve effecten van gangbare praktijken proberen te beperken maar ook een positieve bijdrage leveren aan natuur, milieu, klimaat, voedselzekerheid en sociale omstandigheden.

Het startpunt van Regeneratieve Landbouw is om te werken aan een gezonde, levende bodem en daarmee aan een volhoudbaar ecosysteem waarin alle bodemfuncties zijn geoptimaliseerd: primaire productie, koolstof regulatie, waterhuishouding, nutriënten kringlopen en biodiversiteit.

Speciaal aan Regeneratieve Landbouw is dat het positief bijdraagt aan alle ecosystemendiensten, terwijl het ook voldoende oplevert aan productie en inkomsten voor de boer.

Contact

Bert Smit
Wageningen Economic Research
Telefoon: 0320-293528
Email: bertb.smit@wur.nl

Annemiek Pas Schrijver
Wageningen Universiteit – Farming systems Ecology
Telefoon: 06-14317525
Email: annemiek.schrijver@wur.nl

Wouter-Jan Schouten
Top Instituut Food & Nutrition (TiFN)
Email: schouten@tifn.nl

<https://www.tifn.nl/project/regenerative-farming/>

Twee voorbeelden van aangepaste bedrijfsystemen: stripbegrazing en stroketeelt (bron: Inaugurele rede Rogier Schulte (2019)).

Voor dit project zetten we een lerend netwerk op van ongeveer 20 boeren die ambitie hebben op het gebied van Regeneratieve Landbouw en mogelijk ook al kleine of grote stappen in die richting hebben gezet.

Wat gaan we doen?

- Uitwisseling van ideeën en ervaringen
- Ontdekken wat regeneratief is en economisch goed werkt
- Meten en zichtbaar maken wat de effecten zijn van regeneratieve praktijken

Gebruik van een veldrobot (foto: P. Groot Koerkamp)

Het Netwerk Regeneratieve Landbouw

Wat bieden we?

- Een podium om de effecten van Regeneratieve Landbouwpraktijken waar u stappen in neemt meetbaar en zichtbaar te maken;
- Inspiratie door uitwisseling van kennis en ervaringen met collega's met vergelijkbare ambities en met een panel van praktijkonderzoekers;
- De mogelijkheid om mee te denken in het ontwerp van een regeneratief landschap;
- Informatie over en meewerken aan het realiseren van nieuwe verdienmodellen voor ecosysteemdiensten zoals koolstofopslag, waterberging en stimuleren van biodiversiteit;
- Vergoeding voor uw tijdsinvestering in het netwerk.

Wat vragen we van u?

- Interesse in de toekomst van de Nederlandse landbouw en in het bijzonder over de duurzaamheid daarvan;
- Bereidheid om twee keer per jaar een bijeenkomst van het netwerk bij te wonen om inzichten en ervaringen te delen;
- Bereidheid om mee te werken aan meetstudies en betrokken studenten ruimte te geven om u te interviewen en metingen op een aantal percelen op uw bedrijf te doen;
- Data en informatie van uw bedrijf beschikbaar te stellen, zodat daarmee gerekend kan worden;
- Meedenken over publicatie en zichtbaarheid van resultaten.

Hoe gaan we met uw gegevens om?

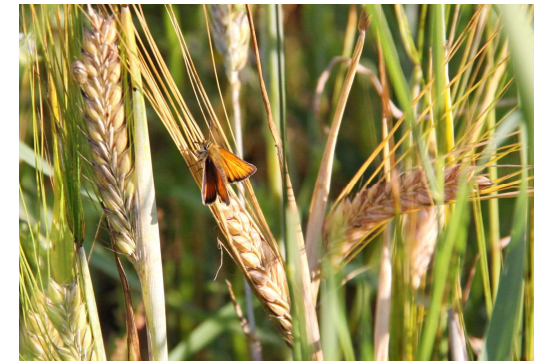
Als u deelneemt aan het netwerk zullen we gegevens verzamelen over uw bedrijfsvoering en uw technische en economische resultaten. Die gegevens blijven altijd uw eigendom. Daarnaast zullen we op uw bedrijf metingen doen aan bodem, biodiversiteit en stikstofhuishouding. Wij zullen die gegevens zorgvuldig beheren en niet met derden delen. Publicatie van resultaten zal zodanig plaatsvinden, dat ze niet herleidbaar zijn naar uw bedrijf, tenzij we uw bedrijf - met toestemming - willen uitlichten als voorbeeld. Dat zal altijd in nauw overleg met u tot stand komen.

Koeien in een natuurgebied (foto: WUR)

Vervolgstappen

- Interesse? Neem contact met ons op!
- Wij zullen vervolgens nadere afspraken met u maken.
- We nodigen u uit voor bijeenkomsten met de andere deelnemers.
- We benaderen u voor de opvraag van bedrijfsgegevens en de uitvoering van ons meetprogramma.
- De uitkomsten daarvan koppelen we aan u terug.

Zwartsprietdikkopje op tarwe, een voorbeeld van biodiversiteit (Foto: WUR)